

Тема 3. Характеристика діяльності органів ювенальної превенції щодо реагування на події, де потерпілим є дитина

Питання для обговорення:

1. Особливості опитування дітей, які перебувають у контакті із законом.
2. Реагування підрозділами ювенальної превенції на випадки, де дитина є потерпілою від проявів різних форм насильства.
3. Методика «Зелена кімната» в діяльності підрозділів ювенальної превенції.

Нормативні акти для опрацювання:

Конвенція ООН про права дитини (1989 р.)

- ст. 3 (найкращі інтереси дитини),
- ст. 12 (право бути вислуханою),
- ст. 19 (захист від усіх форм насильства),
- ст. 34, 37, 40 (захист від сексуальної експлуатації, гарантії у разі контакту із законом).

Керівні принципи ООН щодо правосуддя у справах, пов'язаних із дітьми-жертвами та свідками злочинів (2005).

Рада Європи –

Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (Лансаротська конвенція, 2007).

Конвенція Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок і домашньому насильству (Стамбульська конвенція, 2011).

Конституція України – ст. 3, 52.

Закон України «Про Національну поліцію» – повноваження поліції щодо захисту прав дитини.

Закон України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей».

Закон України «Про охорону дитинства».

Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

Кримінальний кодекс України (злочини проти життя, здоров'я, статевої свободи та недоторканості дитини).

Кримінальний процесуальний кодекс України –

ст. 226 (особливості допиту малолітніх та неповнолітніх),

ст. 232 (проведення допиту в режимі відеоконференції).

Міністерство внутрішніх справ України – відомчі інструкції щодо діяльності підрозділів ювенальної превенції та застосування методики «Зелена кімната».

Кейсове завдання/ділова гра/робота в групах:

I. До поліції надійшло повідомлення від школи про те, що 10-річна дитина має тілесні ушкодження та повідомила класному керівнику про систематичне фізичне насильство з боку вітчима.

1. визначити алгоритм дій підрозділу ювенальної превенції з моменту отримання повідомлення.

2. вказати, які служби необхідно залучити (служба у справах дітей, центр соціальних служб, медики).
3. визначити процесуальний статус дитини.
4. описати порядок опитування дитини з урахуванням віку.
5. обґрунтувати необхідність застосування методики «Зелена кімната».

II. Ділова гра. «Проведення опитування дитини, потерпілої від психологічного насильства»

Ролі:

- інспектор ювенальної превенції;
 - психолог;
 - дитина (роль виконує студент);
 - законний представник;
 - спостерігачі (аналізують помилки).
1. чи були навідні питання?
 2. чи забезпечено безпечне середовище?
 3. чи дотримано вимог КПК щодо участі психолога?

III. Робота в групах.

Розробити алгоритм міжвідомчої взаємодії у випадку домашнього насильства щодо дитини.

Групи:

1. Поліція (підрозділи ювенальної превенції).
2. Служба у справах дітей.
3. Медичний заклад.
4. Центр соціальних служб / мобільна бригада.

Кожна група має визначити:

- свої повноваження;
- строки реагування;
- форми документування;
- механізми обміну інформацією;
- ризики вторинної віктимізації.

У підсумку створити спільну міжвідомчу «карту реагування».